

Kvalitetsstandard for social behandling for stofmisbrug

Københavns Kommune har udarbejdet en kvalitetsstandard for social behandling for stofmisbrug. Kvalitetsstandarden skal fungere som information til borgerne om de tilbud og ydelser som Københavns Kommune kan tilbyde i forbindelse med social behandling for stofmisbrug.

Københavns Kommunes kvalitetsstandard er baseret på de politisk vedtagne mål, som er fastlagt i [sektorplanen for området](#) (bilag)

Kvalitetsstandardens indhold

1. [Brugervejledning - Hvordan kommer jeg i behandling?](#)
2. [Københavns Kommunes behandlingssystem for stofafhængige](#)
3. [Københavns Kommunes indsats for stofafhængiges hjemmeboende børn](#)
4. [Private botilbud](#)
5. [Tilsyn](#)
6. [Regler for betaling af kost og logi](#)
7. [Den fremtidige indsats](#)
8. [Monitorering af indsatsen](#)

Brugervejledning - Hvordan kommer jeg i behandling

Du kan blive tilbudt behandling, hvis du – eller en af dine nærmeste – har et misbrug af hash, kokain, heroin eller andre narkotiske stoffer, og bor i København.

Du kan få råd og vejledning om stofmisbrug og behandlingsmuligheder ved at henvende dig hos modtagerenheden i det [rådgivningscenter](#) du hører til.

Du kan søge behandling, uanset om du tidligere har været i behandling eller ej, og adgangen til behandling er den samme for personer med tilbagefald, som for personer, der første gang henvender sig vedrørende behandling.

Hvis dit misbrugsproblem hovedsagelig omfatter medicin eller alkohol, skal du kontakte din praktiserende læge eller Alkoholenheden (tlf.: 3632 2827) for at få rådgivning og tilbud om behandling.

Akut henvendelse

Ved akut opståede problemer med stofmisbrug (forgiftning, psykotiske tilstande m.m.) kan man henvende sig til Giftlinjen på 8212 1212, skadestuen eller kontakte alarmcentralen på telefonnummer 112.

Hvordan foregår behandlingen

Når du henvender dig til modtageenheden på dit rådgivningscenter, får du en tid til en samtale. Der er ingen venteliste, så du kommer hurtigt til. Den første samtale kaldes en visitationssamtale. Her vil medarbejderen spørge ind til din situation for at klarlægge dit problem. Efter samtalen vurderer medarbejdere på et visitationsmøde, hvilken behandling du skal tilbydes.

Behandling er en bred vifte af forskellige tilbud såsom individuel rådgivning, gruppebehandling, aktiviteter, omsorg, lægesamtaler og psykologsamtaler. Hvilken type behandling, du bliver tilbudt, afhænger af din situation, dine ønsker og din tidligere erfaring med behandling. Behandlingen foregår i rådgivningscentret eller i den lange række af kommunale og private institutioner, som centret kan henvise til.

Da rådgivningscentret også har socialcenterfunktion, kan du få svar på eventuelle spørgsmål om pension og enkeltydelser her, ligesom du vil blive tilbudt at få udarbejdet en [social handleplan](#).

Behandlingen kan have forskellige mål. [Stoffrihed](#) er ét mål. Et andet mål er at mindske de problemer, der følger i kølvandet på et misbrug. Dette sker i den medicinsk understøttede behandling, også kaldet [substitutionsbehandling](#). Substitutionsbehandling foregår ved, at man får medicin som erstatning for heroin. Medicinen der gives er som regel metadon. Metadon virker ved at stoftrangen mindskes, samtidig med at man ikke opnår nogen rus. Det er Københavns Kommunes mål, at behandlingen bliver udført på baggrund af viden og forskning.

Hash- og kokainmisbrug

Københavns Kommune har besluttet at styrke behandlingen af borgere med misbrug af hash og kokain. Derfor har Københavns Kommune oprettet særligt tilbud til hash- og kokainmisbrugere. Tilbudet er etableret som et treårigt projekt. Det er meningen, at erfaringerne fra projektet skal med tiden skal integreres i det øvrige behandlingssystem.

Behandlingstilbudet arbejder for, at borgeren kan fungere så godt som muligt i sin hverdag, med størst mulig selvforsørgelse, og evne til at klare sig selv.

Det stiler mod at sikre borgeren en forbedret livskvalitet, samt at styrke den sociale integration og at reducere eller stoppe misbruget.

Hvis du vil klage over behandlingen

Hvis du er uenig i den afgørelse, som rådgivningscentret har truffet om din behandling, kan du selvfølgelig klage. Det gælder også hvis du har fået afslag på behandling, eller hvis tidsfristen på de 14 dage ikke er overholdt.

Klager over den *sociale* behandling skal sendes til dit rådgivningscenter. Klagen skal sendes senest 4 uger efter, at du har modtaget afgørelsen. Hvis du ikke får medhold i klagen, skal rådgivningscentret sende din klage videre til [Det Sociale Nævn](#) og orientere dig om det.

Klager over den *medicinske* behandling, skal sendes til:
Sundhedsvæsenets Patientklagenævn

**Frederiksborggade 15, 2. sal
1360 København K**

Klager over *personalet* eller dets opførelse skal som hovedregel i første omgang sendes til lederen af din behandlingsinstitution. Hvis ikke du er tilfreds med, hvordan din klage behandles, kan du gå videre med din klage til:

**Socialforvaltningen
Mål- og rammekontor for misbrug og bolig
Bernstorffsgade 17
1592 København V
E-mail: SOFMisbrug@sof.kk.dk**

Du har også mulighed for at klage til [Borgerrådgivningen](#) i Københavns Kommune

Rådgivningscentret eller din kontaktperson på din behandlingsinstitution skal vejlede dig om, hvordan du klager, og hvem du skal klage til.

Københavns Kommunes behandlingssystem for stofafhængige - mål og principper, organisation og tilbuddenes målgruppe og art.

Beskrivelsen af Københavns Kommunes behandlingssystem for stofafhængige indeholder følgende:

- [Mål og principper](#)
- [Behandlingsgaranti og frit valg](#)
- [Tilbud om social handleplan](#)
- [Behandlingssystemets målgruppe, organisation og visitation](#)
- [Oversigt over behandlingsmæssige tilbud i Københavns Kommune](#)

Mål og principper

De grundlæggende principper for behandlingen af stofafhængige i Københavns Kommune er, at behandlingen skal være frivillig, at den er gratis for brugerne, at den er let tilgængelig, og at der gives et varieret sæt af behandlingstilbud, der er tilpasset brugernes individuelle ønsker og behov.

Den overordnede målsætning for behandlingsindsatsen i Københavns Kommune er:

”At brugeren opnår et bedre liv forstået som kontrol af stofafhængigheden via stoffrihed (afholdenhed) eller medicinsk behandling, forebyggelse og afhjælpning af misbrugsrelaterede sygdomme, passende og stabile boligforhold, aktiv og meningsfuld beskæftigelse, kontakt til ikke misbrugende netværk og socialt og psykisk velbefindende (social integration)”.

Indsatsen rettes således ikke alene mod misbruget, men inddrager sociale, psykologiske og sundhedsmæssige forhold i behandlingen. En generel udfordring for indsatsen over for stofmisbrug er den sociale stigmatisering og sociale udstødning af misbrugerne. Derfor er der et nødvendigt fokus på den sociale integration og modvirkning af social udstødning i indsatsen, afpasset den enkeltes udgangspunkt.

Behandlingen er individuelt tilrettelagt efter en konkret vurdering af brugerens behov, ønsker, ressourcer og muligheder. Behandlingen tilrettelægges i samarbejde med brugeren gennem en behandlingsplan og en social handleplan, hvor målene sættes og indsatsen koordineres.

Brugeren sikres indflydelse på egen behandling og på tilrettelæggelsen af behandlingen i videst muligt omfang. Der gøres en særlig indsats for at inddrage brugerne og deres pårørende ved udarbejdelse af mål for behandlingen og fokusområder for indsatsen, ligesom brugerne høres ved brugerundersøgelser og øvrige evalueringer af indsatsen. Der arbejdes løbende med at udvikle metoder til brugerinddragelse, der passer til de forskellige målgrupper og forskellige institutionelle rammer, som tilbuddene udmøntes i.

I "[Sektorplanen for Københavns Kommunes indsats overfor stofafhængige](#)" er samtlige mål for Københavns Kommunes indsats beskrevet. (bilag)

Behandlingsgaranti og frit valg

Rådgivningscentret skal give borgeren et tilbud om behandling inden for 14 dage efter, at borgeren personligt har henvendt sig med ønske om behandling. Borgeren vil modtage tilbuddet om behandling skriftligt.

Rådgivningscentret skal lave en plan for borgerens behandling. Planen skal indeholde en faglig begrundelse for det behandlingstilbud, borgeren har fået, og i planen skal der stå, hvad behandlingen består af, hvor den skal foregå og hvor længe den skal vare. Hvis det ikke er muligt at foretage en faglig udredning indenfor 14 dage, skal dette skrives ind i handleplanen, så planen giver så realistisk som muligt en beskrivelse af rammerne m.m. for den indsats der er brug for.

Hvis det besluttede behandlingsforløb ikke kan iværksættes inden for fristen på 14 dage på et af Kommunens egne behandlingstilbud eller et godkendt privat behandlingssted, er kommunen forpligtet til at sørge for, at borgeren kan blive indskrevet i et andet offentligt eller godkendt behandlingstilbud, der kan iværksætte det besluttede behandlingsforløb inden for fristen på 14 dage.

Borgeren har mulighed for at vælge et andet behandlingstilbud end det, borgeren har fået tilbudt, men det skal dog være af samme karakter, som det borgeren har fået tilbudt, og de faglige retningslinier og mål, der er beskrevet i behandlingsplanen, skal stadig følges.

Borgeren kan dog ikke vælge frit mellem ambulant og døgntilbud, og kan desuden ikke vælge frit mellem offentlige og private ambulante behandlingstilbud eller vælge frit mellem private ambulante behandlingstilbud.

Fristen for tilbud indenfor 14 dage, gælder kun i forhold til de tilbud Københavns Kommune råder over.

Tilbud om social handleplan

Borgeren bliver tilbudt at få lavet en [social handleplan](#), når vedkommende begynder sin behandling. Rådgivningscentret skal tilbyde borgeren planen indenfor de første 2 måneder af behandlingen.

Den sociale handleplan giver borgeren mulighed for at formulere, hvordan vedkommendes sociale situation er, hvad vedkommende måske vil ændre på eller opnå, og hvilken hjælp og støtte vedkommende har brug for lige nu og fremover.

Den sociale handleplan kan f.eks. handle om:

- hvordan borgerens boligsituation kan forbedres
- hvordan borgerens jobsituation kan forbedres
- hvordan borgeren får et bedre helbred og får kontakt til relevant behandling
- hvordan borgeren får genoprettet kontakt til familie og venner
- hvordan borgeren får orden på din økonomi

Rådgivningscentret sørger for, at borgerens sociale handleplan bliver lavet sådan, at der er en sammenhæng mellem behandlingsplanen og den sociale handleplan.

Borgeren kan altid bede om at få ændret sin sociale handleplan. Hvis handleplanen er mere end 6 måneder gammel, bliver borgeren tilbudt en samtale med sin kontaktperson, hvor de sammen kan gennemgå handleplanen og ændre den efter borgerens ønsker.

Behandlingssystemets målgruppe, organisation og visitation

Københavns Kommunes behandlingssystem er udviklet med henblik på at opfylde behandlingsbehovene hos en bred målgruppe af stofmisbrugere, som varierer i forhold til alder, misbrugsmønster og misbrugskarriere, sygelighed, social og familiemæssig situation mm.

Organisatorisk er hovedparten af behandlingstilbuddene kommunale, dog er der flere ambulante tilbud, hvor der er indgået samarbejdsaftaler med private institutioner om at drift. Derudover købes enkeltpladser i private botilbud og private ambulante behandlingstilbud. Københavns Kommunes behandlingssystem råder samlet set over 1845 ambulante pladser og 67 døgnpladser. Københavns Kommune køber derudover enkeltpladser i private døgntilbud. Københavns Kommune har i 2007 cirka 31,6 millioner kr. til rådighed til køb af pladser i privat døgntilbud.

De 4 modtageenheder på [rådgivningscentre](#) er indgangen til behandling i Københavns Kommune for de over 18-årige.

Rådgivningscentre tilbyder indledende behandling, afklaring af behandlingsbehov, motivation til stoffri behandling, ambulante stoffri efterbehandling, medicinsk understøttet social behandling med henblik på social integration via uddannelse, beskæftigelsesfremmende tilbud. Rådgivningscentre visiterer til stoffri døgnbehandling i kommunale institutioner eller køber enkeltpladser i godkendte botilbud.

Rådgivningscentrene fungerer som socialcenter for samtlige brugere i behandling og de har ansvaret for at den socialfaglige indsats og den behandlingsfaglige indsats koordineres.

Desuden råder rådgivningscentrene over 2 dagcentre. Dagcentrene er et værestedstilbud til brugere, der er i behandling på et af de fire rådgivningscentre. Dagcentrene tilbyder brugerne mad og aktiviteter, og er lukkede væresteder, som brugeren henvises til via rådgivningscentrenes behandlingsenheder.

Visitation

Rådgivningscentret afholder en samtale borgeren, hvor borgerens situation og ønsker om behandling bliver diskuteret. I løbet af samtalen bliver der spurgt til forskellige dele af borgerens situation, så rådgivningscentret kan give det mest relevante tilbud om behandling.

Rådgivningscentret vil efter den første samtale behandle borgerens ansøgning om behandling på et møde i *visitationsudvalget*. Borgeren bliver oplyst om, hvornår mødet vil finde sted. Borgeren bliver tilbudt at deltage i visitationsudvalgets møde, så vedkommende kan stille spørgsmål, og eventuelt give yderligere oplysninger, der kan bidrage til at finde den rigtige behandling. Bagefter vil udvalget alene træffe afgørelse om borgerens behandling, og borgeren bliver underrettet om den afgørelse, der er truffet.

Visitationsudvalget består af fire medlemmer, som har forskellig faglig baggrund. I Visitationsudvalget vil der altid være en teamchef, der fungerer som formand for udvalget.

De nærmere procedurer for visitationen er beskrevet i "[Vejledende retningslinier for visitation til behandling for stofmisbrug i Københavns Kommune](#)". (bilag)

Oversigt over behandlingsmæssige tilbud i Københavns Kommune

De behandlingsinstitutioner som Københavns Kommune anvender udover rådgivningscentrene, kan inddeles i forskellige institutionsformer. De enkelte behandlingstilbuds konkrete indhold er beskrevet i institutionsprofilerne, der er angivet links til nedenfor. (bilag)

Medicinsk understøttet behandling (Substitutionsbehandling)

- [Lægeklinikker](#)
- Praktiserende læge (ved delegation)
- [Specialinstitutionen Forchammersvej](#)
- [Specialinstitutionen Familieambulatoriet](#)
- Medicinkontakten

Stoffri behandling

- [Kysten](#)
- [Netværket](#)
- [Kirkens Korshærs Ungdomscenter](#)
- [U-turn](#)

- [Private institutioner](#) (køb af enkeltpladser i godkendte tilbud)

Medicinsk understøttet behandling (substitutionsbehandling)

Københavns Kommune har en stor målgruppe af brugere, der har behov for længerevarende substitutionsbehandling. Substitutionsbehandling er en medicinsk behandling, også kaldet. Substitutionsbehandling foregår ved, at man får medicin som erstatning for heroin. Medicinen der gives er som regel metadon. Metadon virker ved at stoftrangen mindskes, samtidig med at man ikke opnår nogen rus. Substitutionsbehandlingen indgår som en del af den samlede behandlingsindsats, idet den skal understøtte både den psykosociale behandling og den sociale indsats. Længerevarende substitutionsbehandling tilbydes forskellige målgrupper med forskellige behov for social - og sundhedsmæssig indsats af: rådgivningscentrenes behandlingenheder, [lægeklinikker](#) og praktiserende læger samt specialinstitutionerne [Forchammersvej](#) og [Familieambulatoriet](#).

Lægeklinikkerne

[Lægeklinikkerne](#) varetager længerevarende medicinsk behandling af brugere med en afklaret social situation og et højt funktionsniveau i forhold til medicinsk stabilitet. Dette indebærer først og fremmest, at stofmisbrugeren er socialt, psykisk og farmakologisk stabiliseret, og har opnået en tilfredsstillende funktion i forhold til bolig, forsørgelsesgrundlag og et rimeligt netværk, samt at stofmisbrugeren kan håndtere apotekerudlevering af medicinen.

Praktiserende læge

Læger ansat i behandlingssystemet kan delegerer ordinationen af substitutionsmedicin til en alment praktiserende læge.

Delegation af substitutionsbehandling forudsætter, at stofmisbrugeren ønsker, at behandlingen delegeres, og at den alment praktiserende læge er indstillet på at forestå behandlingen. Herudover skal stofmisbrugeren kunne honorere de krav, som en behandling hos en alment praktiserende læge stiller. Dette indebærer først og fremmest, at stofmisbrugeren er socialt, psykisk og farmakologisk stabiliseret og har opnået en tilfredsstillende funktion i forhold til bolig, forsørgelsesgrundlag og et rimeligt netværk, samt at stofmisbrugeren kan håndtere apotekerudlevering af medicinen.

Hvis stofmisbrugeren eller lægen ønsker det, eller der sker ændringer i stofmisbrugers situation, skal behandlingen kunne føres tilbage til behandlingssystemet (den afgivende institution) inden for 14 dage.

Specialinstitutionen Forchammersvej

[Forchammersvejs tilbud](#) er primært henvendt til stofafhængige med svære somatiske lidelser herunder HIV positive og AIDS syge, samt syge, hjemløse stofafhængige.

Forchammersvejs behandlingstilbud bygger på en helhedsorienteret indsats, der integrerer sundhedsmæssige, medicinske, psykologiske og sociale ydelser.

§ 107 og § 110 botilbud

I tilknytning til Forchhammersvej er der oprettet § 110 botilbud, der tilbyder botræning og korterevarende ophold på en plejeafdeling, et § 107 botilbud, samt et § 107 botilbud i et mindre bofællesskab. Forchhammersvej har nedsat visitationsudvalg til disse tilbud.

Københavns Kommune råder desuden over et plejekollektiv for ældre stofmisbrugere med terminal pleje. Dette plejekollektiv er beliggende på Sundholm.

Særboliger

Der er etableret aftaler med boligselskaberne om at bygge særboliger til udsatte grupper (herunder stofafhængige), eller udleje boliger i det almindelige almennyttige boligbyggeri efter almindeligt gældende lejelovs bestemmelser til Københavns Kommune til udsatte grupper, hvor Københavns Kommune har anvisningsretten. Tilbuddet er for alle stofmisbrugere, der falder ind under kriterierne for at få en særbolig (beboerne er kendetegnet ved, at de ønsker og kan leve en selvstændig tilværelse med varierende grad af behov for hjælp til basale behov).

Dette tilbud, som ved indgangen til 2007 omfatter i alt ca. 25 særboliger, administreres af Forchhammersvejs boenhed, som visiterer til disse boliger og som også varetager det daglige tilsyn med boligerne.

Familieambulatoriet

[Familieambulatoriet](#) er et behandlingstilbud til stofafhængige gravide eller [forældre med børn under 18 år](#). Familieambulatoriet er primært et ambulante behandlingstilbud, men råder tillige over nødboliger, der benyttes i akutte situationer. Familieambulatoriets behandling inkluderer oftest substitutionsbehandling, men Familieambulatoriet tilbyder også stoffri behandling.

Familieambulatoriet forestår foruden behandlingen også undersøgelser af børnenes trivsel i hjemmet. Det sker i samarbejde med socialcentrenes børnefamilieteam.

I Familieambulatoriet er der tilbud om behandling af helbredsmæssige problemer, der er værested og en række aktiviteter med bl.a. social træning som mål. Desuden tilbydes der pædagogisk og psykologisk støtte og behandling, børneundersøgelser, familiebehandling, hjemmebesøg.

Medicinkontakten

Medicinkontaktens målgruppe er brugere i substitutionsbehandling, der midlertidig er udelukket fra den daglige behandling på rådgivningscentre eller ambulatorier på grund af vold eller trusler. Brugere må maksimalt være henvist til Medicinkontakten i 4 måneder.

Medicinkontakten udleverer ikke alene medicin til brugerne, bringer også medicin ud til brugerne.

Stoffri behandling

Den stoffri behandling i Københavns Kommune varetages overvejende af rådgivningscentre, de stoffri behandlingsinstitutioner [Kysten](#), [Netværket](#) og [Kirkens Korshærs Ungdomscenter](#)

samt ved køb af enkeltpladser i private behandlingsinstitutioner, der er godkendte af den stedlige kommune.

Behandlingsinstitutionen Kysten

Målgruppen er stofmisbrugere, (opiat, hash eller kokain brugere), som efter en korterevarende afgiftning kan leve i et stoffrit miljø. Behandlingen på [Kysten](#) er bygget omkring behandlingselementerne: korterevarende afgiftning, stabilisering, terapeutiske tiltag og social rehabilitering. Efter døgnophold i institutionens hus i Nysted anvendes botilbud i værelser i København til udslusning, og der tilbydes deltagelse i ambulante efterbehandlingsgrupper til at støtte brugere, der er i et socialt rehabiliteringsforløb.

Netværket

Målgruppen er stofmisbrugere (opiat, hash eller kokain), der er motiverede for at ændre deres liv og ønsker / overvejer at blive stoffri. [Netværket](#) rummer en vifte af tilbud: medicinsk understøttet motivationsgruppe til stoffri behandling, afgiftning i døgnregi, stabilisering i stoffri døgnbehandling, ambulante efterbehandling individuelt og i gruppe, udslusningsbolig og ambulante efterbehandling.

Tilbud om arbejdsstræning

Der er etableret et beskæftigelsestilbud i Netværkets regi "Hotellet". Hertil sker visitation via et rådgivningscenter, men tilbuddet drives af Netværket.

Arbejdsstræningen er et tilbud til brugere i substitutionsbehandling såvel som stoffri brugere. Arbejdsstræningen er tilrettelagt, således at brugerne deltager i arbejdet med at drive et hotel.

Kirkens korshærs ungdomscenter

[Kirkens Korshærs Ungdomscenter](#) (KKU) driver dels et ambulante tilbud og dels et mindre antal pladser i familiebotilbud.

Målgruppen for KKUs indsats er yngre stofafhængige. KKU har særligt fokus på hash- og kokainmisbrugere. KKU tilbyder dog både stoffri behandling og substitutionsbehandling. Tilbuddet vægter gruppebehandling af hashmisbrug og terapeutiske tilbud i form af traumeterapi og familierapi. KKU udbyder ophold i familiebotilbud for eksempelvis brugere, der har behov for afgiftningsforløb, samt brugere der har svært ved at fungere med andre brugere eller mødre med børn.

U-turn

[U-turn](#) er både et rådgivningstilbud og et behandlingstilbud. U-turn tilbyder rådgivning til unge mellem 15 og 24 år og forældre. Rådgivningen kan ske anonymt.

U-turns behandlingstilbud er rettet i mod unge under 25 år og indbefatter både daggruppebehandling, aftenbehandling, individuel behandling og ture med afgiftning som mål.

Private godkendte behandlingstilbud

Københavns Kommune har for 2005 afsat omkring 31,6 millioner kr. til køb af enkeltpladser i private botilbud og private ambulante tilbud. Disse midler anvendes overvejende til stoffri behandling, men kan også anvendes til omsorgsophold, der indgår som et led i misbrugsbehandling (stabilisering m.v.)

Københavns Kommune anvender alene botilbud, der er godkendte af den stedlige kommune og forefindes til Tilbudsportalen.dk.

Købehavns Kommunes indsats for stofafhængiges hjemmeboende børn under 18 år.

Københavns Kommune arbejder målrettet med at sikre, at der tages hånd om stofafhængiges eventuelle hjemmeboende børn under 18 år. Indsatsen sker i et samarbejde mellem rådgivningscentrene, børnefamilieteamene i socialcentrene og [Familieambulatoriet](#), der er Københavns Kommunes behandlingsinstitution for stofafhængige forældre og gravide.

Opmærksomhed på hjemmeboende børn og underretningspligt

I rådgivningscentrene sikres opmærksomheden på eventuelle hjemmeboende børn ved, at der i visitationssamtaler spørges systematisk til brugerens eventuelle hjemmeboende børn, anbragte børn og samkvemsaftaler. I de tilfælde hvor der er børn i hjemmet eller samkvem med børn, underretter rådgivningscentret børnefamilieteamet i den pågældendes socialcenter eller visiterer til Familieambulatoriet, som så underretter børnefamilieteamet. Uanset hvilke behandlingstiltag der iværksættes, vil børnefamilieteamet blive inddraget i indsatsen.

I rådgivningscentret og Familieambulatoriet informeres brugeren om medarbejdernes underretningspligt, og det bliver gjort klart for brugeren, at børnefamilieteamet inddrages.

Socialcentrenes børnefamilieteam kan omvendt henvise til Familieambulatoriet i de tilfælde, hvor der er mistanke om stofmisbrug hos forældre med hjemmeboende børn. Familieambulatoriet vil i disse tilfælde forestå en undersøgelse med henblik på afklaring af forældres stofbrug.

Koordineringen af indsatsen.

Rådgivningscentre, børnefamilieteam og Familieambulatoriet vil koordinere indsatsen og arbejde sammen om bl.a. udarbejdelse af handleplan, børnehandleplan, iværksættelse af døgnophold, parallelanbringelse m.m. Brugeren vil blive inddraget i samarbejdet.

For at sikre barnets trivsel vil en døgnbehandling ikke blive iværksat, før barnet situation under behandlingen er afklaret, således at der er taget stilling til, hvor barnet opholder sig og hvordan en hensigtsmæssig kontakt mellem barn og forældre er sikret.

Hvis en bruger går i ambulans behandling, vil der blive afholdt koordinerende møder mellem behandlingsinstitutionen, som typiske vil være Familieambulatoriet og børnefamilieteamet. Disse koordinerende møder skal sikre, at behandlingen foregår på en måde, der tilgodeser barnets trivsel. Møderne kan bruges til at tilrettelægge børnehandleplaner.

Private botilbud

Kvalitetskrav til botilbud anvendt af Københavns Kommune

Københavns Kommune køber enkeltpladser i private botilbud til stoffri- eller omsorgsbehandling.

Københavns Kommune køber alene pladser i private botilbud, der er godkendt som generelt egnet efter servicelovens § 144 af den kommune, hvor botilbudet er beliggende. Tilbudet skal være registret i Tilbudsportalen.dk

Derudover forudsætter Københavns Kommune for at anvende et botilbud, at botilbudet har givet en beskrivelse af tilbudet og tilbudets indhold sådan som angivet i vejledning til bekendtgørelse om kvalitetsstandard for social behandling for stofmisbrug.

Endelig forudsættes det, at botilbudet bidrager til udarbejdelse af sociale handleplaner og behandlingsplaner for københavnske brugere i behandling i botilbudet.

Godkendelseskriterier for private botilbud i Københavns Kommune

Hvis et privat botilbud til behandling af stofmisbrug ønsker at etablere sig i Københavns Kommune, skal botilbudet godkendes som generelt egnet af Københavns Kommune. Det skal ske i henhold til servicelovens § 144.

Godkendelsen af private botilbud til stofafhængige i Københavns Kommune følger de retningslinier og kriterier, der er beskrevet i:

- Bekendtgørelse om godkendelse af og tilsyn med private opholdssteder og private botilbud (per 1. januar 2005).
- Socialministeriets vejledning om servicelovens regler om godkendelse af og tilsyn med visse private botilbud for voksne.
- Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningens vejledning om godkendelse og tilsyn med private botilbud for voksne.

Tilsyn med private botilbud beliggende i Københavns Kommune

Københavns Kommune afholder minimum et årligt planlagt tilsynsbesøg på private botilbud beliggende i kommunen. Derudover kan Københavns Kommune aflægge uanmeldte tilsynsbesøg på private botilbud.

Tilsynsbesøgene kan indeholde samtale med leder, medarbejdere og brugere. Hvem der samtales med ved tilsynsbesøget planlægges fra gang til gang under hensyntagen til, hvad der ønskes indsigt i ved tilsynsbesøget.

Formålet med tilsynsbesøgene er overordnet at tilse og få en dialog med botilbudet om, overensstemmelsen mellem grundlaget for egnethedsgodkendelsen og botilbudets praksis, og om der er behov for ændringer i egnethedsgodkendelsen eller i tilbudet. Det inkluderer overvejelser om, hvorvidt tilbudene kvalitetsmæssigt lever op til de forventninger, der er til tilbudet i forhold til behandling af pågældende målgruppe.

Godkendte private botilbud i Københavns Kommune

Københavns Kommune har godkendt følgende private botilbud:

- Valhalla
Sixtusvej 14
2300 København S
Hjemmeside: www.vahallaweb.dk
- Kongens Ø's halvvejshus
Præstevej 62
3200 Helsingør
Hjemmeside: www.kongensoe.dk

Regler for betaling af kost og logi

Individuel fastsættelse af opholdsbetaling

Københavns Kommune fastsætter betaling af midlertidigt ophold i boformer efter servicelovens § 107 på grundlag af en kommunal takst.

I forbindelse med udarbejdelse af en handleplan for behandlingsforløbet bliver der samtidig truffet afgørelse om brugerens forsørgelsesgrundlag og opholdsbetalingens størrelse. Aftalen herom skal ske i samråd mellem brugeren og rådgivningscentret og under hensyntagen til brugerens forpligtelser og formåen.

Det betyder, at to personer kan komme til at skulle betale forskellige beløb for ophold i den samme institution, hvis der er forskelle i disse personers økonomiske forpligtelser og formåen.

Vejledende takster for opholdsbetaling og lommepenge

I Københavns Kommune gælder følgende vejledende takster:

2007		
	Pr. dag	Pr. måned
Overnatning	80	2400
Kost	64	1920
Ophold i alt	135	4320
Lommepenge	-	2000

I 2007 er det månedlige lommepengebeløb fastsat til 2000 kr. Dette lommepengebeløb skal brugeren altid som minimum have til rådighed efter betaling af faste udgifter, herunder opholdsbetalingen. Det betyder, at opholdsbetalingen justeres, således at lommepengebeløbet på intet tidspunkt bliver mindre end 2000 kr.

Hvis summen af faste udgifter plus opholdsbetalingen set i forhold til brugerens forsørgelsesgrundlag levner mindre end 2000 kr., skal der således ske en tilsvarende reduktion af opholdsbetalingen.

Brugere, der visiteres til et botilbud, men bevarer egen bolig under opholdet, betaler som udgangspunkt ikke for opholdet (overnatning), brugeren betaler kun for kost.

Brugerens opholdsbetaling

Den visiterede brugeres opholdsbetaling udredes af vedkommendes indtægt fx kontanthjælp, pension eller lønindkomst. Det er den pågældendes rådgivningscentret, der forestår udredningen af opholdsbetalingen.

Tilsyn

Ifølge Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven) har Københavns Kommune pligt til at føre tilsyn med opgaveløsningen inden for kommunen.

Tilsynet skal omfatte både indholdet af tilbudene, og den måde opgaverne udføres på. Tilsynet skal omfatte alle tilbud, og gælder således både kommunale og selvejende institutioner.

Formålet med tilsynet er:

1. ”At påse, at borgerne får den hjælp, som de har ret til efter loven og efter de beslutninger, som kommunalbestyrelsen og amtsrådet har truffet,
2. At hjælpen er tilrettelagt og bliver udført på en faglig og økonomisk forsvarlig måde, og
3. At forebygge ved at gribe korrigerende ind før mindre problemer udvikler sig til alvorligere problemer.” (Vejledning til Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, 1998)

Hvem fører tilsyn med hvad?

Socialforvaltningen fører tilsyn med kommunale såvel som selvejende institutioner, der varetager behandling af stofmisbrugere for kommunen.

Socialforvaltningen fører et generelt tilsyn med private botilbud beliggende i kommunen. Tilsynet omfatter institutionernes socialfaglige, pædagogiske og delvist sundhedsfaglige indsats.

Foruden tilsynet fra Socialforvaltningen fører Embedslægeinstitutionen i Københavns og Frederiksberg Kommune et individuelt tilsyn med autoriserede sundhedspersoners virke i behandlingsinstitutionerne. Tilsynet sker på baggrund af indberetninger.

Det løbende tilsyn

Socialforvaltningen fører et løbende tilsyn med institutionerne på stofmisbrugsbehandlingsområdet. Det løbende tilsyn sker i forhold til, om institutionerne lever op til de mål og overholder de rammer, der er for deres virke.

Det overordnede tilsyn med opgaveløsningen i relation til behandling af stofmisbrugere sker gennem opsamlinger og analyser. Opsamlingerne og analyserne foretages med henblik på at vurdere om indsatsen lever op til de målsætninger og mål, der er fastlagt i kvalitetsstandarderne og den gældende sektorplan for indsats over for stofafhængige.

Derudover føres et løbende tilsyn med den enkelte institutions udmøntning af målsætninger, mål og rammer for området. Det foregår i forbindelse med institutionernes udarbejdelse af *institutionsprofiler* og *udviklingsplaner*, hvor der hvert andet år sker en revision af institutionens grunddydelser og udviklingsmål.

Endvidere moniteres indsatsen på enkeltområder gennem analyser. Eksempelvis foretages der en gang årligt en auditundersøgelse af dosisniveau og udleveringspraksis i institutionerne, og der foretages løbende registrering af beskæftigelses- og aktiveringsgraden blandt stofmisbrugere i behandling.

I forhold til institutionernes økonomiske dispositioner foretager Socialforvaltningen tillige tilsyn. Dette sker blandt andet gennem kvartalsvise opfølgninger på budgetter og via revision af institutionernes regnskaber.

Tilsynsbesøg

Socialforvaltningen aflægger besøg på alle behandlingsinstitutioner for stofafhængige i Københavns Kommune minimum hvert andet år.

Tilsynsbesøgene er planlagte, og der samtales med institutionens leder, medarbejdere fra institutionen og eventuelt brugere på institutionen.

Ved tilsynsbesøgene drøftes indholdet af institutionens ydelser og tilrettelæggelsen af institutionens ydelser. Derudover drøftes udviklingen af institutionen på baggrund af status på målene fra institutionens udviklingsplan.

Temaer for tilsynsbesøg er:

- Tilbudets fysiske rammer
- Tilbudets koncept, indhold og metode
- Arbejdstilrettelæggelsen
- Udvikling af institutionen
- Brugere og brugertilfredshed
- Kontrolforanstaltninger
- Personalets kendskab til regler og retningslinier

Der udarbejdes en skriftlig konklusion på tilsynsbesøget.

”Opsøgende” tilsynsvirksomhed

Socialforvaltningen har pligt til at føre et aktivt tilsyn. Det indebærer, at forvaltningen skal reagere, hvis man bliver opmærksom på, at der er grundlag for kritik af den hjælp der ydes. (jf. *Vejledning til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område*)

Hvis Socialforvaltningen bliver opmærksom på, at der er forhold i en institution, som ikke stemmer overens med forvaltningens målsætninger og rammer for institutionens virke, kan forvaltningen iværksætte forskellige initiativer til undersøgelse og eventuelt afhjælpning af problemet:

- Institutionen skal fremsende redegørelse for forholdet
- Lederen indkaldes til samtale
- Der aflægges ekstra planlagt tilsynsbesøg på institutionen
- Der aflægges uanmeldte tilsynsbesøg på institutionen

Hvilke initiativer, der iværksættes vil afhænge af forholdets karakter.

Den fremtidige indsats

Københavns Kommune fastlægger rammen for indsatsen over for stofafhængige i en sektorplan for området. Sektorplanen tilkendegiver dels konkrete tiltag og dels de visioner som kommunen har for indsatsen på områder.

Sundhedsrum

Blandt de konkrete initiativer er etablering af et Sundhedsrum på Vesterbro.

Københavns Kommunes Socialforvaltning og Dugnad Center Vesterbro vil fra sommeren 2007 iværksætte et 3-årigt forsøgsprojekt med et sundhedsrum og et åbent værested til de stofbrugere, der opholder sig på gaden på Indre Vesterbro.

Åbent værested

Det åbne værested skal drives af foreningen Dugnad Center Vesterbro. Værestedets målgruppe er de stofbrugere, der opholder sig i gaden på Indre Vesterbro. I værestedet kan man blandt meget andet få ly for vind og vejr, en kop kaffe, et måltid mad og en snak med en frivillig.

I værestedet vil man arbejde med det hele menneske og et bredt sundhedsbegreb, der ser på stofbrugeren som individ med mange facetter. Det brede sundhedsbegreb skal blandt andet realiseres i tæt samarbejde med Københavns Kommunes social- og sundhedsfaglige tilbud. En tæt og åben dialog med fokus på stofbrugernes situation skal tage udgangspunkt for samarbejdet.

Man vil i værestedet arbejde på at oprette alternative job til stofbrugere, sætte fokus på måltidet og ernæringsrigtig kost og man vil være rammer om konfliktløsning. Værestedet skal løbende udvikle sig i takt med, at brugerne formulerer deres behov og ønsker til stedet.

Social- og sundhedsfagligt tilbud

Som en del af sundhedsrummet skal Københavns Kommune drive et social- og sundhedsfagligt tilbud. Kerneydelsen bliver en fremskudt sundhedsfaglig indsats overfor de hårdest belastede stofafhængige.

I Københavns Kommune har der siden 2002 eksisteret et opsøgende sundhedsteam, der arbejder i hele byen. Det opsøgende sundhedsteam bygger bro i mellem de eksisterende sundhedstilbud og de mest belastede stofafhængige og hjemløse, der ikke formår at gøre brug af de praktiserende lægers tilbud. Med sundhedsrummet oprettes et tilsvarende sundhedsfagligt tilbud, der vil koncentrere sig om Indre Vesterbro, og de stofbrugere der opholder sig der.

Der vil derudover være tilbud om socialfaglig rådgivning til brugerne. Rådgivningen kan handle om muligheder for behandling for stofmisbrug og andre sociale forhold. Det overordnede mål med det socialfaglige tilbud er at bygge bro til de relevante myndigheder og tilbud i Københavns Kommune, andre kommuner eller nabolande.

Tilbuddet skal medvirke til, at behandlingssystemet for stofafhængige og andre sociale tilbud gøres mere tilgængelige for de stofafhængige, der opholder sig på Indre Vesterbro. Erfaringer fra et opsøgende projekt på Vesterbro har vist, at de hårdest belastede stofafhængige kan motiveres til behandling ved en såkaldt fremskudt sagsbehandling, hvor medarbejderne møder de stofafhængige, der hvor de opholder sig.

Monitorering af indsatsen

Brugergruppens sammensætning, tilgang og afgang

Københavns Kommune har siden 1994 ført et register (Status-forskningsystemet) over alle indskrivninger og udskrivninger i behandling for stofmisbrug. Registeret blev udarbejdet - og er siden opdateret, således at det følger nationale og internationale standarder. Der udleveres løbende data fra registeret til Sundhedsstyrelsens landsdækkende register over stofmisbrugere i behandling.

Der udfyldes et skema på baggrund af interview med brugeren ved indskrivning og udskrivning af behandling, samt ved skift af behandlingstype og omfang inden for samme institution.

Status-forskningsystemet indeholder oplysninger om brugerens status på ind- og udskrivningstidspunktet, herunder køn, alder, nationalitet, misbrugsmønster, tidligere behandling, bolig- og beskæftigelsesstatus, familiemæssig status, kriminalitet m.m. Der indsamles desuden oplysninger om behandlingens type og omfang. Ved udskrivning indsamles yderligere oplysning om brugernes vurdering af ændret status ved udskrivning, samt om brugeren deltager i en selvhjælpsgruppe.

På basis af de indsamlede oplysninger udarbejdes regelmæssige oversigter over brugere, der søger behandling. Oversigterne dækker alder, misbrugsmønster, sociale forhold m.m. Indsamlingen af oplysninger sker for at sikre kvalitet i tilrettelæggelsen og udviklingen af indsatsen. Der følges særskilt med i udviklingen blandt ikke tidligere behandlede med henblik på at opdage nye trends og behov i brugergruppen. Der udarbejdes tilsvarende regelmæssige

oversigter over behandlingsforløb og resultater, som afgives til Socialforvaltningen f.eks. i forbindelse med sektorplaner.

Derudover udtrækkes løbende en række oplysninger om belægningen på de enkelte institutioner og behandlingstyper, antallet af visitationer, ventetid til behandling samt enkelte mål på behandlingens succes. Disse udtræk er tilgængelige på kommunens intranet for alle kommunale institutioner.

Monitorering af behandlingsbehov og effekt af behandlingen.

Der anvendes Addiction Severity Index, Euro-ASI, baggrundsskema og opfølgningsskema til at monitorere behandlingsbehov og vurdere effekten af indsatsen.

Fra 2006 gennemføres interview med alle nyvisiterede baseret på ASI-baggrundsskema med opfølgning hver 3. måned.

Fra 2007 gennemføres interview baseret på ASI-opfølgningsskema én gang om året med personer i længerevarende substitutionsbehandling, der er tilknyttet en behandlingsenhed mhp. social behandling.

Dokumentation af forsøgsprojekter.

Forsøg, der iværksættes i behandlingssystemet, dokumenteres bl.a. gennem anvendelse af data fra Status-Forskningssystemet, Addiction Severity Index, SF 36, et skema om selv vurderet helbred samt Københavns Kommunes egne registre.

Anmeldelse af databehandlinger til Datatilsynet.

Der henvises til Datatilsynets hjemmeside, journalnummer 2000-52-0016, hvor databehandlinger vedr. Københavns Kommunes indsatser i forhold til stofmisbrugere og hjemløse er anmeldt.

Den elektroniske brugerjournal

Der er udviklet en særlig elektronisk brugerjournal til Københavns Kommunes behandlingssystem for stofafhængige. Den elektroniske brugerjournal føres, således at den sociale og medicinske behandling dokumenteres. Den elektroniske brugerjournal skal understøtte det tværfaglige behandlingsarbejde samt samarbejdet mellem institutionerne og rådgivningscentre.

Den elektroniske brugerjournal indeholder et modul, hvor brugerens helbredsmæssige forhold beskrives og brugerens diagnoser registreres, hvis der er tale om behandlingskrævende sygdomme. Disse oplysninger registreres under den "Lægelige behandlingsplan".

Den elektroniske brugerjournal indeholder også et særskilt modul, hvor afgivelse af tilbud om en social handleplan i henhold til servicelovens § 141 registreres og handleplanen opbevares, og der afgives påmindelser til medarbejderne, hvis tidsfristerne er overskredet.

Skriftligt informeret samtykke

Brugeren afgiver informeret samtykke til videregivelse af oplysninger til relevante samarbejdspartnere samt til Sundhedsstyrelsens landsdækkende register over stofmisbrugere i behandling. Samtykket skal fremgå af den elektroniske brugerjournal, og der afgives melding om til medarbejderne, når samtykket skal fornyes.

DANRIS

De kommunale døgninstitutioner [Kysten](#) og [Netværket](#) indberetter til DANRIS.